

Handläggare:
Elvy Löfvenberg tel. 508 26 746

Nr 15

Till
Idrottsnämnden

Avstämning av Handlingsplan för idrottsnämndens miljöarbete 2008-2011

Förslag till beslut

Förvaltningen föreslår att idrottsnämnden beslutar följande.

Nämnden godkänner redovisningen.

Inger Båvner
Förvaltningschef

Ingrid Gyllfors
Chef för fastighetsavdelningen

Sammanfattning

Detta är en första avstämning av handlingsplanen för idrottsnämndens miljöarbete, för 2008 och 2009, som beslutades av idrottsnämnden den 13 maj 2008. Idrottsnämndens handlingsplan för miljöarbetet baseras på Stockholms miljöprogram 2008-2011. Handlingsplanen korresponderar mot miljöprogrammets sex övergripande målområden. En slutlig redovisning av idrottsförvaltningens arbete, utifrån nämndens handlingsplan, sker till idrottsnämnden vid programperiodens slut.

I oktober 2009 lämnade stadens revisorer rapport om ”Styrning och uppföljning av miljöprogrammet” där bland annat idrottsnämndens miljöledning granskades. Förvaltningens tjänsteutlåtande över rapport från stadsrevisionen behandlas också vid idrottsnämndens sammanträde den 9 februari 2010.

Några av de indikatorer som finns i handlingsplanen för idrottsnämndens miljöarbete har, sedan nämnden antog planen, successivt införts i stadens integrerade system för ledning och uppföljning. För vissa indikatorer finns ingen överensstämmelse mellan kommunfullmäktiges indikatorer och de som finns föreslagna i miljöprogrammet och därmed inte heller i nämndens handlingsplan, trots att de avser samma delmål. Förvaltningens erfarenheter visar att det är svårt att formulera och finna metoder för uppföljningen av indikatorer också på andra områden. Förvaltningen arbetar vidare med att ta fram indikatorer och uppföljningsmetoder inför arbetet med verksamhetsplan 2011.

I avstämningen mot handlingsplanen redovisas utfört och pågående miljöarbete 2008-2009 för tretton delmål inom Stockholms miljöprogram 2008-2011. Förvaltningen redovisar också i en promemoria idrottsförvaltningens genomförda och pågående miljö-, energi- och naturvårdsprojekt.

Bakgrund

Idrottsnämndens handlingsplan för miljöarbetet 2008-2011 baseras på Stockholms miljöprogram 2008-2011. Handlingsplanen korresponderar mot miljöprogrammets sex övergripande målområden, men antalet delmål är begränsade till de mål som berör idrottsnämndens verksamhetsområde. Två av delmålen, om energi och buller, har även omformulerats och anpassats till nämndens uppdrag och förutsättningar.

En första avstämning av handlingsplanen för idrottsnämndens miljöarbete, för 2008 och 2009, beslutades av idrottsnämnden den 13 maj 2008. När kommunstyrelsen vid programperiodens slut till kommunfullmäktige redovisar måluppfyllelsen för stadens miljöprogram får också idrottsnämnden en slutlig redovisning av idrottsförvaltningens arbete utifrån nämndens handlingsplan.

Ärendets beredning

Ärendet har handlagts av fastighetsavdelningen i samarbete med administrativa avdelningen, driftavdelningen och planeringsavdelningen.

Styrning och uppföljning

Kommunstyrelsen har i uppdrag att metodmässigt integrera genomförande och uppföljning av miljöprogrammets mål i stadens uppföljningsverktyg för det integrerade systemet för ledning och uppföljning, ILS-webben. Några av de indikatorer som finns i handlingsplanen för idrottsnämndens miljöarbete har, sedan nämnden antog planen, successivt införts i stadens integrerade system för ledning och uppföljning, under kommunfullmäktiges mål ”En hållbar livsmiljö ska värnas och

utvecklas” och ”Effektivitet och fokus på kärnverksamheterna”. För vissa indikatorer finns ingen överensstämmelse mellan kommunfullmäktiges indikatorer och de som finns föreslagna i miljöprogrammet och därmed inte heller i nämndens handlingsplan, trots att de avser samma delmål.

I oktober 2009 lämnade stadens revisorer rapport om ”Styrning och uppföljning av miljöprogrammet” där bland annat idrottsnämndens miljöledning granskades. Revisorerna konstaterade i rapporten att ”det är för tidigt att göra någon bedömning av hur genomförandet av miljöprogrammet går vid granskade nämnder. Men granskningen visar att det pågår ett aktivt miljöarbete inte minst vad gäller hållbar energiförbrukning”. Några av revisorernas iakttagelser berör idrottsnämnden särskilt, nämligen att finna relevanta indikatorer för energi. Förvaltningens erfarenheter visar att det är svårt att formulera och finna metoder för uppföljningen av indikatorer också på andra områden. Förvaltningen arbetar vidare med att ta fram indikatorer och uppföljningsmetoder inför verksamhetsplan 2011. Se vidare förvaltningens tjänsteutlåtande över rapport från stadsrevisionen, vilket även det behandlas vid idrottsnämndens sammanträde den 9 februari 2010.

Avstämning av handlingsplan

Nedan redovisas utfört och pågående miljöarbete 2008-2009, enligt handlingsplanen för idrottsnämndens miljöarbete. Varje delmål i planen redovisas, tillika delmål i Stockholms miljöprogram 2008-2011. På grund av att vissa av miljöprogrammets delmål och indikatorer införts i ILS efter det att idrottsnämndens handlingsplan beslutades, så återfinns dessa mål/indikatorer i verksamhetsberättelserna för 2008 och 2009. Förvaltningen *bilägger* en PM över idrottsförvaltningens genomförda och pågående miljö-, energi och naturvårdsprojekt.

Miljöeffektiva transporter

Delmål:

”Nämnden arbetar systematiskt för att minska miljöbelastningen från egna och upphandlade transporter”

Idrottsförvaltningen inför successivt miljökrav vid upphandling av entreprenader och tjänster med åtföljande platskontroll, i enlighet med de gemensamma upphandlingskraven för Stockholms stad.

Inom förvaltningen har det under 2009 pågått ett arbete för att ta fram riktlinjer för resor i tjänsten. Ett förslag till riktlinjer föreligger och innebär, när de antagits och

implementerats, att förvaltningens enheter har möjligheter att bedriva ett systematiskt arbete för effektiva resor och transporter.

Delmål:

”Nämndens bilpark består till 100 procent av miljöbilar som till 85 procent körs på förnyelsebart drivmedel”

Idrottsförvaltningens samtliga bilar, egna och leasade, är miljöbilar. Det fordon som inte är miljöbil är taget ur drift och ska avyttras under 2010. Förare av förvaltningens miljöfordon tankar, när så är möjligt, det miljövänliga alternativet. Kommunfullmäktiges indikatorer om andel miljöbilar och andelen som använder dubbade däck har i det närmaste uppnåtts. Alla nybilsinköp och leasing sker med dubbfria däck.

Gifffria varor och byggnader

Delmål:

”Utsläppen av miljö- och hälsoskadliga ämnen från varor och byggnader ska minska”

Vid nybyggnation och vid större ombyggnader används ”Program för miljöanpassat byggande” i program-, projekterings- och byggskedet. En revidering av programmet pågår för närvarande och en utbildning av berörd personal är planerad. Personal vid baden har utbildats i städteknik och en genomgång av städscheman och kemikalier är gjord vid flertalet bad.

Förvaltningen uppskattar att andelen upphandlingar, där krav ställs på att prioriterade miljöskadliga ämnen inte ingår – gäller datorer, övrig elektronikutrusning, kontorsmöbler, textilier, däck, städkemikalier och städtjänster - är ungefär hälften av genomförda upphandlingar. Det går dock inte i dagsläget att få fram några uppgifter som styrker detta. I och med att idrottsförvaltningen nu har stärkt sin upphandlingskompetens räknar förvaltningen med att utarbeta rutiner för detta.

Delmål:

”Andelen ekologiska livsmedel som nämnden köper in uppgår till minst 15 procent”

Målet för inköpen av ekologiska livsmedel till Träffstugan uppfylls mer än väl. Personalen vid enheten har arbetat systematiskt och målmedvetet med inköpen.

Hållbar energianvändning

Delmål:

"Energianvändningen i idrottsnämndens idrottsanläggningar effektiviseras med 10 procent"

Förvaltningens arbete med energieffektivisering och konvertering till andra energislag fortsätter i enlighet med nämndens energiplan. Energideklarationer har genomförts på alla anläggningar med krav på deklarerings. Detta omfattar 40 anläggningar.

Nämndens energiplan visar bland annat förvaltningens planerade arbete med energieffektiviseringar i anläggningarna och konvertering till mer miljö- och klimatvänlig uppvärmningsteknik. Av *bilagan* framgår vilka konkreta åtgärder som genomförts 2008/2009.

Delmål:

"Upphandlad el i nämndens egna verksamheter bör uppfylla kraven för miljömärkning"

Bra miljövalmärkt elenergi har upphandlats, via centralt avtal, till och med den 31 mars 2009 med möjlighet till förlängning på ett år. Nya elabonnemang har anslutits till detta avtal.

Hållbar användning av mark och vatten

Delmål:

"Stockholmarna ska ha god tillgång till variationsrika mark- och vattenområden"

Under 2008-2011 har ett nytt motionsspår iordningställt i området kring Hammarbyhöjden och Hammarby Sjöstad. Spåret ansluter till befintligt spårområde i Nackareservatet.

Idrottsförvaltningen tillämpar, i berörda delar, stadens program för Stockholms vattenarbete 2006-2015. Genomfört arbete i enlighet med vattenprogrammet är fiskeutsättning i Stockholms ström, risvasar i olika sjöar, fisketrappa i Sickla, minskad användning av bly i samband med fiske. Vidare har fiskemöjligheterna via TDA- och sportfiskekortet utökats. Årsrapporten för Stockholms vattenprogram 2006-2007 anmäldes till nämnden den 10 februari 2009.

Miljöeffektiv avfallshantering

Delmål:

"Mängden avfall från nämndens verksamheter ska minska"

System för effektivare källsortering och hämtning skapas inom nämndens anläggningar. Andelen verksamheter som sorterar ut sitt avfall i olika fraktioner ökar. I det närmaste samtliga av idrottsförvaltningens anläggningar och arbetsplatser, 98 procent, sorterar nu sitt avfall i allt från en till nio fraktioner. Ytterligare komprimatorer har införskaffats för att minska transportarbetet.

I alla större byggprojekt finns en miljöplan för byggskedet, bland annat för hur byggavfall ska omhändertas. Vid rivningar sker en inventering av avfall och hanteringen sker enligt särskild rivningsplan.

Delmål:

"Andelen farligt avfall som samlas in ökar"

Under 2008 och 2009 har ytterligare anläggningar försetts med miljöcontainrar och kemikalietråg för att förbättra insamling och förvaring av kemikalier. Samtliga anläggningar kan omhänderta farligt avfall men ytterligare förbättringar kan göras. I samband med rivningar sorteras det farliga avfallet ut.

Sund inomhusmiljö

Delmål:

"Andelen personer som besväras av hälsoproblem orsakade av inomhusmiljön i nämndens egna byggnader minskar"

"Andelen klagomål angående inomhusmiljö till miljö- och hälsoskyddsnämnden som föranleder åtgärd för fastighetsägare minskar"

Förvaltningen följer riktlinjer, förordningar, råd och övriga bestämmelser vid både nybyggnation och förvaltning för att minimera hälsoproblem. Miljöförvaltningen och Arbetsmiljöverket bedriver en systematisk tillsyn inom området inomhusmiljö.

Under dessa år har inte konstaterats att någon blivit sjuk på grund av inomhusmiljön i idrottsnämndens lokaler. En del klagomål har dock framförts av besökare,

närboende och personal. Utredningar och mätningar är genomförda för att kontrollera inomhusmiljön avseende luftflöden, partiklar, mögel, lukter, buller och ljus. Bassängbadvattnet kontrolleras kontinuerligt, bland annat med laboratorieanalyser inom ramen för egenkontrollen. Ventilationssystem besiktigas vart tredje år, anmärkningarna år 2009 åtgärdas 2010. Vidare har bullerdämpande åtgärder vidtagits i skolor, i omklädningsrum, duschar och idrottshallar.

Delmål:

”Andel bullerstörda från idrottsanläggningar minskar”

En större bullerutredning har genomförts med anledning av klagomål från närboende till konstgräsplaner. Bland annat har möjligheterna att åtgärda bullersituationen med exempelvis avskärmningar kartlagts i en simuleringsmodell. Som första åtgärd har förvaltningen ändrat möjligheterna att boka tider på utpekade planer under kvällar och helger, i diskussion med berörda föreningar.

Delmål:

”Nämnden ska verka för att barn och ungdomar inte utsätts för skadliga höga ljudnivåer vid konserter, diskotek och evenemang”

Den dominerande konsertarrangören på Stadion har sedan många år sjukvårdspersonal på plats under varje konsert. Förvaltningens personal som är i tjänst är försedda med hörselskydd och för besökare finns hörselskydd att köpa till en låg kostnad. Rutinerna fungerar bra och ingen part har för avsikt att avveckla verksamheten. Därför har det inte bedömts nödvändigt att reglera den i avtal.

Bilaga

PM om idrottsförvaltningens genomförda och pågående miljö-, energi och naturvårdsprojekt 2007/2008/2009.